

Remélem megértették egymást

— mondotta Argetoianu a csendőrparancsnokoknak

A „Vaskéz” választási metódusaiból. Ujabb két halott, letartóztatások, csendőri brutalitások. Szatmármegyében állítólagos igazságügyminiszteri rendelet alapján életbeléptették az előzetes cenzurát

Bukarest, május 19.

Tegnap számoltunk be arról, hogy Argetoianu átvette a csendőrségek főlötti főparancsnokságát. Az erről szóló rendelet, egyszerű rendelet és nem is királyi dekrétum, szombaton jelent meg a hivatalos lapban. Hétfőn délelőtt a csendőrkülönítmények parancsnokai már jelentkeztek Argetoianu előtt.

Világos, hogy erről az aktusról a belügyminisztérium nem adott ki hivatalos jelentést. A lapok is csak véletlenül értesültek arról, hogy a csendőrségek legfőbb ura megadta a választási utasításokat a csendőrparancsnokoknak. A Lupta című lap egyik munkatársa véletlenül éppen a belügyminisztériumban tartózkodott akkor, amikor a csendőrparancsnokok katonásan jelentkeztek Argetoianu előtt. Argetoianu üdvözlőbeszédet tartott, de nem olyan természetűt, hogy a sajtó képviselőinek is lehetett volna hely ezen az ünnepélyen. A Lupta szerkesztője csak a kihallgatás végeről „csiphetett el” néhány mondatot. Ebből a néhány mondatból azonban következtetni lehet...

Argetoianu ezekkel a szavakkal fejezte be üdvözlő beszédét:

— Remélem, uraim, tisztában vannak azzal, hogy tulajdonképpen miért hívtam önöket.

— Ha a választások miatt hívatott bennünket a miniszter ur, — felelte egyik tiszt, — akkor tudjuk, hogy miről van szó!

Argetoianu gyorsan a tiszt szavába vág:

— Látják, uraim, ez olyan válasz,

amelyhez nincs semmi hozzátennivalóm. Remélem megértették egymást.

A csendőrségek parancsnokai még délben és a kora délutáni órákban viszszaúztak állomáshelyükre. Nyilván tökéletesen megértették a belügyminiszter intencióit.

Jorga is eltanulta Argetoianu stílusát

A csernovici sziguranca, a bukaresti fősziguranca távirati utasítására váratlanul letartóztatta Mesulem Brechert a bukovinai céklatermelők fogyasztási szövetkezetének elnökét.

Ez a letartóztatás már előreveti a kormány választási módszereinek megdöbbentő árnyékát. A letartóztatott ember igen tekintélyes közéleti férfiú a maga városában. Érthető tehát, ha a váratlan letartóztatás óriási feltűnést keltett. Mi lehet Mesulem Brecher büne? Talán a kémekkel állott összeköttetésben?

Rövidesen aztán kiderült, hogy mi volt a céklatermelők fogyasztási szövetkezetének elnökének a büne. Sterével kötött paktumot, miután Argetoianu őket sem volt hajlandó vállalni a kormányparti listán. A megkezdődött választási harc során aztán Mesulem Brecher vá-

lasztási gyűlést hirdetett. A hatóságok azonban nem engedélyezték a gyűlékezést. A céklások elnöke erre felháborodott hangú távirattal egyenesen Jorgához fordult. A távirat befejező sorai így szóltak:

„Ha a bukovinai céklatermelők részére a kormány nem szolgáltat igazságot, úgy a céklatermelők kénytelenek lesznek önmaguk igazságot szolgáltatni maguknak...”

Jorga rendkívül kényes a szavakra. Hiszen ez a forradalomra való felhívás! Rendzavarás, izgatás! A táviratot nyomban átküldte a szigurancahoz. És a sziguranca azonnal intézkedett. Mesulem Brecher jelenleg vizsgálati fogságban van s valószínű, hogy a választások előtt már nem igen tarthat politikai népgyűlést.

mindaddig, amíg Oprea András rokona, Oprea Miklós halottan nem maradt a helyszínen.

Jellemző, hogy a halott nem is nemzeti-arasztpárti választó, hanem lupista.

Lupu az esettel kapcsolatban levelet írt Jorgához. Készen állt a feladatra, hogy teljesen tapasztalatlan, ozzánemért emberek nevezett ki felelős pozíciókra csak azért, mert hűvei közé tartoztak. Pedig Jorga azt ígerte, hogy a miniszterelnöki székben nem fog politizálni. Hát mi ez, ha nem politizálás? Mi ez, ha nem a legsötétebb pártpolitika, amikor a személyes barátság képes arra valakit, hogy prefektus lehessen belőle. A secuieni véres gyilkosság az ottani prefektus és Jorga lelken szárad, aki ezt a prefektust kinevezte.

LAZAR ILLÉS SEGÉLY-
KIÁLTÁSA MÁRA-
MAROSBÓL.

Lázár Illés Borsáról táviratot intézett a Dreptatea szerkesztőségéhez. Távirat valóságos segélykiáltás. „Borzalmas terrort uralkodik az egész Máramarosban.” — írja. — „Egyizben már engem is letartóztattak, s egy napig fogságban voltam. A mozgási szabadságot egyre inkább korlátozzák...”

Ezzel szemben áll az, — folytatja Lázár Illés, — hogy a vaskardisták valóságos megdöbbentő eszközökkel dolgoznak. A környék állandó rettegésben él, hiszen mindez még csak a kezdet.

A szatmári cenzura

Tudósítónk jelenti: Az igazságügyminiszter táviratilag hívta fel a szatmári ügyészség figyelmét a magyar sajtótörvény kilencedik szakaszában lévő rendelkezés betartására. Ennek megfelelően

az ügyészség elrendelte a hírlapok, brosurák, plakátok, könyvek, manifestumok és más nyomtatványok bemutatását.

A terjesztés csak a soros ügyész ellenőrzése után válik szabadddá.

Egyébként az egész megyében megkezdődtek a választási erőszakoskodások. A csendőrség nem engedi, hogy az ellenzéki pártok jelöltjei népgyűléseket tartsanak. Emiatt máris több összetűzés volt a csendőrök és a jelöltek között. Felsőfaluban a csendőrparancsnok nem engedte beszélni a georgista-liberálisok jelöltjét, Protopopescu Nunucat.

Protopopescu követelte a csendőrtől, hogy mutassa meg azt a rendeletet, amely szerint prefektusi engedély kell a programbeszéd megtagadásához. A csendőr vonakodott bővebb felvilágosítással szolgálni, mire

Protopopescu kijelentette, hogy addig beszél, amíg a csendőr le nem lövi.

Az őrsparancsnok erre utasítást kért a prefektustól, aki azt telefonálta, hogy a jelöltet ne bántsa, de a hallgatóságot oszlassa fel. A csendőrség azonban nem tudta teljesíteni a parancsot, mert a nép most már csak azért sem akart szétesni. Protapopescu, akinek Bikszádon hasonló összetűzése volt a csendőrséggel, a királynak táviratozott a gyűlések korlátozása miatt.

Lemond állásáról az erdélyi sziguranca főfelügyelője

Kolozsvár, május 19.

A belügyminisztériumtól ma távirat érkezett a kolozsvári székhellyel működő főszigurancahoz, amelyben a minisztérium szolgáltatásért Bukarestbe rendeli Nedrea Florián sziguranca főfelügyelőt, az erdélyi sziguranca vezetőjét.

Beavatottak szerint a rendelkezéssel politikai háttér van. Nedrea egyenlőre nemzeti-párti exponens, aki a múlt kormányok alatt is sok szolgálatot tett a pártjának, különösen a választásoknál.

Amint értesülünk Nedrea főfelügyelő — amennyiben a minisztérium ragaszkodik elhatározásához, — lemond állásáról és közjegyzői irodát nyit valamelyik erdélyi városban.

Erőszakoskodások az egész országban Ujabb két halottja van a választási harcnak

Most már teljesen benne vagyunk... Az ország minden részéről erőszakoskodások érkeznek jelentések... És újabb két halállal végződő verekedésről...

UJABB KÉT HALOTT...

A bukaresti lapokhoz beérkező jelentések szerint az egyre inkább elfajuló választási harc újabb két halálesetet követelt. Már most le kell azonban szögeznünk azt, hogy a halállal végződő verekedést minden egyes esetben azok a liberálisok kezdték, akik a kormányval együtt indulnak a választásokon, akik tehát a hatóságok támogatására és jóindulatú elnézésére számíthatnak. Szinte úgy alakulnak az ügyek mintha a liberálisok ürügyet akarnának szolgáltatni a kormánynak ezekkel a véres verekedésekkel a legszigorúbb rendszabályok kiadására. Mintha választási taktikázás volna ez is, aminek immáron összesen két szerencsétlen ember esett áldozatul.

Bukarestbe érkezett jelentés szerint az egyik halálal kimenetelű választási verekedés a biharmegyei Szóvárhegy községben történt. Liberális ügynökök támadták meg a nemzeti-parasztpárti választókat. A verekedés elkerülhetetlen volt. Az áldozat is a nemzeti-parasztpárti választó: Mol Teodor a neve. Az ügyészséget értesítették az esetről. A verekedőket őrizetbe vették.

A másik verekedés a Dombovița-megyei Secuieni községben történt. Itt is liberális ügynökök dolgoztak, a jelentésekből azonban letagadhatatlanul az világlik ki, hogy az ujonnan kinevezett

prefektus hibája miatt halt meg egy ember.

A kormánypart adta be a jelölőlistáját, a parasztok azonban nem vonultak fel erre a nagy alkalomra olyan számban, ahogyan ezt Ciornei prefektus szeretné volna. Kortesei azt mondták, hogy ennek Oprea András bíró az oka. Ő nem engedte összegyűlni a parasztokat a kormánypart gyűlésére. Ciornei prefektus erre a következő könnyelmű kijelentést tette:

— Akkor ki kell verni ezt a bírót a hivatalából.

A liberális korteseknek nem kellett több. Nekirontottak Opreának. Oprea hűvei a bíró segítségére siettek.

Botokkal és késekkel folyt a harc

Farizeuskodik a belügyminisztérium

A véres incidensekkel kapcsolatban a belügyminisztérium az alábbi farizeuskodó manifestumot adta ki:

— A nemzeti-parasztpárt embereit mindenütt nagy ellenszenvvel fogadják a falvakban. Ennek az eredményei azok a sajnálatos incidensek, amelyek itt-ott történtek. A kormány szervei természetesen mindent megtesznek, hogy a rendet helyreállítsák és a választások szabadságát és tisztaságát biztosítsák. A belügyminisztérium a hozzáérkezett hivatalos jelentésekből azt állapítja meg, hogy a verekedést egyetlen helyen sem a „nemzeti egység pártja-

nak” a hívei kezdték. (Nem, hanem a liberálisok!) A belügyminisztérium kötelessége tudatában szigorú rendeletet adott ki a rend biztosítására s utasította szerveit, hogy mindazokon a helyeken, ahol a nemzeti-parasztpárt embereit ellenségesen fogadják, teljes védelmet nyújtsanak nekik s tegyenek meg mindent, hogy testi épségüket veszedelem ne fenyegetse.

A kiadott rendelet és manifestum eredménye előrelátható: a nemzeti-parasztpárt jelöltjeit valószínűleg őrizetbe veszik, nehogy a fölháborodott falusiak árthassanak nekik.

Tessék leutaznia a Targul Mosilorra

ez esetben megint tanulhatja, hogy:

Mi az a Biroul Informatiuni és mi az a Casa Speciala,

de az ötven százalékos utazási kedvezménnyel nem ismerkedhetik meg

Brassó, május 19.

Ha a jobb sorsra érdemes állampolgár olykor-olykor államférfiaink nyilatkozatait olvassa, vagy éppen meghallgatja, boldog meglepéssel veheti tudomásul, hogy minálunk titánok harci kiáltásával indulnak küzdelembe az arra illetékesek a minden dolgokat fenntartó Rend érdekében.

Idestova már éppen jó 13 esztendő óta.

A harsány fogadkozás azonban a gyakorlati megvalósulásban erősen megsűrűsül, megkopik és a folytonosan ígért Rend és Rendszeresség valahol elkallódik a bürokrácia utvesztőiben. Itt is csak egy jellemző kis történetet beszélünk el, röviden, szikratávíró stílusban. Annak igazolására, hogy nálunk csakugyan van rend és rendszer, amely a legmesszebbmenő módokon szolgálja az állampolgárok javát és a haza üdvét.

Május 17 és június 1 között látható Bukarestben a Targul Mosilor. — Olyan mintavásárlási kiállítás, amelyet a fővárosban minden esztendőben hagyományosan megrendeznek. Európai szokást követ a kormány akkor, amikor a Targul-Mosilor kiállításnak és látogatónak 50 százalékos szállítási és utazási kedvezményt nyújt. Persze, a hivatalos lap közli az erre vonatkozó rendeletet és most, hogy Jorga miniszterelnök az Informatorul Oficial címen 1 lejes olcsó kiadásban is megjelenteti a Monitorul Oficial közérdekű rendeleteit, mindenki tudomást szerezhetett arról, hogy

május 17-től június 1-ig 50 százalékos kedvezménnyel, szóval féláron utazhatik Bukarestbe, a Targul Mosilor megtekintésére.

A hiszekeny állampolgár, akinek naivsága annyira krónikus és gyógyíthatatlan, hogy még a miniszterelnök hivatalos értesítőjének is hisz, természetesen siet el Bukarestbe, hogy a hagyományos mintavásárlási szórakozások mellett némely ügyesbajos dolgait is 50 százalékos menetkedvezménnyel intézze el a fővárosban.

Igy tett egy brassói nagyvállalat mérnöke is. Vasárnap hajnalban vonatra ült, leutazott Bukarestbe, a kora reggeli órákban elintézte a dolgait és még a délelőtti derekán megtette sétáját a Targul Mosilor pavillonjai között. Dél felé jelentkezett a vásárlórobban, hogy jegyét a visszautazáshoz lepecsételtesse.

— Domnule — mondták neki érthető zavarral a vásárlóroda tisztviselői — itt baj van. Igaz ugyan, hogy önnek jár a jegykedvezmény, de azt nem adhatjuk meg, mert a vasút elfelejtette a jegyek lepecsételésére illetékes bizottságot kiküldeni. Hanem tudja, mit? Ez az ügy az állomáson működő Biroul Informatiuni hatáskörébe tartozik, menjen oda, ott majd azonnal elintézik ezt a csekélységet.

A brassói mérnök rohant a legelső telefonhoz. Felcsegett a Biroul Informatiuni. Onnan visszatelefonálták:

— Sajnáljuk, de mi nem vagyunk erre illetékesek. Úgye a vezérigazgatóságnál levő Casa Speciala hatáskörébe tartozik. Ott próbálkozzék...

— Halló centala! Kérem a Casa Speciala.

A Casa Speciala jelentkezett és rögtön kész volt a válaszal:

— Domnule, tévedés van a dologban. Mért nem fordul maga a Biroul Informatiunihoz? Az illetékes...

Ujabb telefonálás, vissza a Biroul Informatiunihoz.

— Sajnáljuk, — hangzott a válasz — mi semmit sem tehetünk. Ha azonban a Casa Speciala nem intézkedik, forduljon talán az állomásfőnökhöz.

Felcsegett tehát az állomásfőnököt, is. Elmondotta sérelmét neki is. A főnök azonban mosta kezét:

— Én aztán igazán nem vagyok illetékes! A vezérigazgatóságnak kellett volna aziránt intézkednie, hogy az a bizottság kiszálljon a mintavásárlásra. De tudja mit? Jöjjön ki jókor az állomásra, majd meglátom, tehetek-e valamit az érdekében.

A brassói mérnök kiutazott az állomásra. Jelenkezett a főnöknél. A komédia kezdődött előlről.

— Most pedig tessék átfáradni a Biroul Informatiunihoz.

A mérnök átfáradt. Innen azonban áttolatták — nos, hová? — a Casa Infor-

matiunihoz. Nagy előzékenységgel fogadták, de kísért adtak melléje és visszaigazították, — nos, hová? — a Biroul Informatiunihoz. Végre kikötött annál a hivatalnál, ahol elindult az illetékes fórum felkutatására. Sokáig ott sem horgonyozhatott, mert azonnal továbbították vissza — az állomásfőnökhöz.

A főnök végre megoldotta a Targul Mosilor jegykedvezményének gordiusi csomóját:

— Most már nincsen más hátra: Tessék a jegyet megváltani Brassóig.

Elkalauzolták szépen a jegypénztárig, ahol a jegyváltó automatán azonnal kiállították számára a jegyet. Az automata 470 lejt tüntetett fel a bilétán, a pénztá-

Szerzői jogbitorlás ügyében csak a bukaresti törvényszék illetékes...

Móric Zsigmond szerző lemondhat a szerzői díjról, de a román szerzők egyesülete ezt nem veszi tudomásul

Marosvásárhely, május 19.

Igen érdekes és fölöttébb jellemző ügyben tartott ma tárgyalást a marosvásárhelyi törvényszék. A tárgyalás során arról volt szó, hogy a nyáradszeredai magyar nőszövetség karácsony harmadnapján műkedvelő előadást rendezett: *Móricz Zsigmond: „Nem élhetek muzikaszó nélkül”* — című szindarabját adták elő.

A nőszövetség, amikor elhatározta, hogy az előadást megrendezi, levelet írt Móricz Zsigmond szerzőhöz, amelyben, hivatkozva arra, hogy jótékony célú, műkedvelő előadásról van szó, a szerzői díj elengedését kérte. Móricz Zsigmond saját kezűleg írt levélben közölte a nőszövetséggel, hogy

lemond a szerzői díjról és — örömmel adja beleegyezését ahhoz, hogy

Litvinoff nagybeszéde Genfben

Az orosz delegátus szerint a krízis még súlyosabb volna, ha a cárizmus marad lenn

Genf, május 19.

A Népszövetség ülészakával párhuzamosan az Európa-bizottság tegnap délután négy órákor folytatta tanácskozásait. Ezuttal Litvinoff orosz delegátus állott az érdeklődés középpontjában, aki nagyszabású beszédében fejtette ki a szovjet álláspontját az európai gazdasági válsággal kapcsolatban.

Litvinoff mindenekelőtt köszönetet mondott a szovjetnek a konferenciára történt meghívásáért, majd rámutatott a világszerződés válságára, a mellyel szemben egyedül a szovjetben áll fenn gazdasági virágzás. Kétségtelen, — mondotta Litvinoff — az európai államokban uralkodó krízis visszahat a szovjetre is, amennyiben nem tudja kellő mennyiségben elhelyezni nyersteit. Ezért a szovjetnek is érdeke, hogy a világkrízis egyhüljön.

A világkrízis okainak keresésében Litvinoff rámutatott a világháború és az ezt követő békeszerződések romboló hatására,

továbbá az aránytalan katonai költségekre, az aránytalan rendszertelen elosztásra és a védővámokra. Vélekedése szerint a kapitalista államoknak megegyezésre kell jutniuk Szovjetországgal, ami mindkettőjük számára előnyt biztosítana.

A szovjet fennállása olyan tény — hangoztatta Litvinoff — amellyel számolni kell. Az itt jelenlevő államok képviselői már négy évvel ezelőtt belátták, hogy a két rendszer békésen megférhet egymás mellett.

Ma, amikor a szovjet még erősebb, mint volt és amikor a gazdasági újjáépítésben egyre nagyobb léptekkel halad előre, még inkább ajánlatos, hogy a kapitalista államok ezt az álláspontot megvalósítsák

és a szovjettel békés gazdasági együttműködésre lépjenek.

Litvinoff ellenzi a preferenciális rend-

szert, amely csak bizonyos államokat részesít mesterséges kedvezményben. Ez a rendszer — mondotta Litvinoff — nem az államok együttműködését célozza, hanem

Amikor azután az előadás napja elérkezett és az előadás javában folyt, megjelent a bukaresti székhellyel működő román szerzők egyesületének megbízottja és követelte, hogy a nőszövetség azonnal fizesse meg a szerzői díjat. A rendezőség bemutatatta Móricz Zsigmond sajátkezűleg írt levelét, amelyben lemond a szerzői díjról, de a román szerzők egyesületének megbízottja nem tágitott, majd, amikor az erősebb fellépés sem használt, feljelentést adott be Arkossy Jenő elnök ellen, szerzői jogbitorlás címén.

A marosvásárhelyi törvényszék mára tüzte ki az ügyben a tárgyalást, a bíróság azonban rövid tanácskozás után kimondta, hogy az ügyben a bukaresti törvényszék illetékes és az ügy aktáit oda teszi át.

egy-egy államcsoportokat akar harcbaállítani egymással.

Végül fokon tehát ez a törekvés, éppen ellenkező eredményre vezet, mint amelyet el akarnak érni vele. A rendszer hátterében — mondotta Litvinoff — politikai célt az elrejtőzik, amely ellentétes a nemzetközi együttműködés gondolatával.

— Ha valóban meg akarják valósítani a nemzetközi együttműködést — mondotta Litvinoff — akkor ki kell küszöbölni az államok közötti ellenségeskedést és olyan szerződéseket kell kötni, amelyek kizárják a támadás lehetőségét.

A továbbiak során az orosz delegátus általános figyelem közepette beszélt arról, mi lenne, ha szovjet helyett a cárizmus állana még most is fenn.

A mai európai gazdasági válság különös erővel sújtja a munkásszót, ezért sok helyen társadalmi riadó-készültéseket idéz elő. A kapitalisták azt állítják, hogy a válság egyetlen oka az, hogy Szovjetországnak fennáll és egyáltalában a világon van. Ennek azonban ellentmond Oroszország külkereskedelmi mérlege, amely kimutatja, hogy Oroszország igen kevés szerepet játszik és játszott mindig a világkereskedelemben.

A cárizmus fennmaradása esetén a helyzet még súlyosabb volna, mert a válság nem kerülne volna el Oroszországot. A szovjet egyre növekvő megrendeléseinek köszönhető, hogy a tultermelés nem ölt még súlyosabb arányokat és hogy az ipari államok mégis csak elhelyezhetik termelvényeik jó részét.

A továbbiakban a kartellek ellen beszélt, amelyek megkísérik az iparcikkek árának csökkentését, ami viszont lenyomja a fogyasztási lehetőséget. Végül hangoztatta Litvinoff, hogy önmaguknak tesznek rossz szolgálatot azok az államok, amelyek a szovjetet kikap-

Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !...

Maradjunk a Simon-crémhez hűek, hogy fiatalok és szépek legyünk. Ezen krém megrendíthetetlen világsikere biztosítja a hatást. Ez a nem zsíros és nem száraz, hanem kívánság szerint nyulékony krém puhává, gyöngédé teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos üdéséget nyújt.

Simon Puder és Simon Szappan használata nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÈME SIMON
PARIS

ros 504 lejt követelt. Mellesleg jegyezzük meg, hogy a menetjegy ára Brassótól Bukarestig 495 lej.

Tessék tehát leutazni a bukaresti Targul Mosilorra! Ahova a hivatalos lapban közölt értesítés szerint féláron utazhatik a hazai ipar és termelés eredményei iránt érdeklődő naiv állampolgár...

— fz —

csolják a normális kereskedelmi forgalomból.

— Kétségtelen — fejezte be beszédét Litvinoff — hogy a kapitalista és a szovjetgazdálkodás között eltérés van és két ségtelen, hogy a két rendszer harcol egymással. Az a kérdés csak, hogy a fejlődés természetes törvényei szerint vivjék-e meg ezt a harcot, vagy pedig a kapitalista államok ellenséges rendszabályokhoz nyulnak a szovjettel szemben? Az ilyen rendszabályok azonban visszahatnak magukra az illető államokra, mert fokozzák belső gazdasági válságukat.

Apponyi
Albert gróf
második bécsi előadása a világkrízisről

Bécs, május 19.

Az osztrák főváros politikai és társadalmi előkelőségei előtt tartotta meg Apponyi Albert gróf második bécsi előadását. A közönség soraiban megjelent Miklas szövetségi elnök és Ender dr. szövetségi kancellár is. Apponyit Trantini Albert, a kultuszminiszter elnöke üdvözölte, hangsúlyozva, hogy egész Európa felfigyel Apponyi szavára. Apponyi a hatalmas tetszéssel fogadott előadásban kifejtette, hogy a mai világpolitikai kátyuból két körülmény emelheti ki Európát. Vagy csödbe jut az új világrend, azaz a szovjet, vagy pedig a néptestvérség feltételeihez kell alkalmazkodni a népek érdekeinek. Beszéde végén Apponyi a kialakuló félben levő új világrend érdekében való munkásságot sürgette előkelő hallgatóság általános tetszése és ünneplése mellett.

A Csiki Magánjavak tárgyalásának elhalasztását kérte Románia a Népszövetségtől

Genf, május 19.

A román kormány beadványt intézett a Népszövetséghez, amelytől kéri, hogy a csiki-magánjavak ügyének tárgyalását vegye le most a napirendről és halassa a szeptemberi ülészakára. A román kormány azzal indokolta kérését, hogy az a bizottság, amelyet a csiki magánjavak ügyében kiküldött, még nem készült el jelentésével.

Briand még ma lemond

Genf, május 19.

Briand francia külügyminiszter, hír szerint, ma hazautazik Párisba és ott nyomban benyújtja lemondását a külügyminiszeri tárcáról. Utódja minden valószínűség szerint Laval lesz.

A Pesti Napló munkatársa előtt Briand kijelentette, hogy ellenzéki politikát fog folytatni.

Aki népe boldogulását kívánja, szavazzon e X jelre!

Magyarországon
sok birtok van eladó

3000 kat. hold, 180 kat. holdas erdőbirtokok, továbbá igen sok kisebb-nagyobb

szántóbirtokok, szőlőtelepek, gyárak stb.

Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál: Nerfeld Bankház ingatlanforgalmi irodája Szolnok, Magyarország

Tudja meg a király is:

Éhenhalnak a nyugdíjasok

Az új miniszterelnök sem tartja meg ígéretét

Három hónapja nem kapták meg járulékaikat a nagykarolyi nyugdíjasok — Drámai jelenetek a szatmári pénzügyigazgatóságon

Szatmár, május 19.

Szatmárról és Nagykarolyról lesz itt szó és a szatmármegyeiekről, de ugyan-
gy szólhatna ez a cikk Erdély bármely városáról, mert mindenütt ugyan-
az a helyzet, ugyanaz a szegényteljes
kép: előregedett tisztviselők, megvá-
nyadt tisztviselői özvegyek hosszú so-
rokban járják az állampénztárakat,
hogy nyugdíjukhoz jussanak és hetek,
hónapok óta nem kapják meg törvényes
járandóságukat. Lelkiismeretlen kö-
zöny, galád kétségbeesés intézi már esz-
tendőjénél több idő óta a nyugdíjasok
dolgát. Amióta a nemzeti parasztpárt
kormányára valami egészen rejtélyes ma-
nipulációba kezdett volt a tisztviselői
fizetések kiadásának elodázásával, azóta
a nyugdíjasok pénzével is az történik,
hogy hónapokon át visszatartják azt.

Amikor Jorga professzor ur átvette
közmeglepetésre a kormányt, maga is
érezte, hogy nem mehet tovább a nyug-
díjasoknak ez a sanyargatása és legelső
ígérete az volt magas pozíciójában, hogy
nyomban kiutaltatja az elmaradt nyug-
díjakat. Meg kell állapítani, hogy az új
miniszterelnök nem tartotta meg az ígé-
retét. De lehet az is, hogy ő valóban ki-
utaltatta a nyugdíjasok visszatartott
garasait, azonban a pénzügyminiszteri-
um nem tett eleget ennek a rendelke-
zésnek, mert a nyugdíjasok máig sem
kapták meg nyugdíjaikat.

Hogy mi folyik a nyugdíjak körül,
íme két város képe. Néhány száz szeren-
csétlen család tragikus sorsa.

Szatmáron még áprilisban sem tartunk

A nyugdíjasok Szatmáron már hóna-
pok óta nem bírják azt a lelketlenséget,
ami a nyugdíjaik kiutalása körül törté-
nik. A még állásban levő hivatalnokok
csak-csak tudnak segíteni magukon,
mert a bankok fölváltva adják ki a tiszt-
viselőknek a fizetéseiket úgy, hogy az
aláírt kimutatásra kölcsönt nyújtottak
a tisztviselőknél. A nyugdíjasok dolga
már nem volt ilyen egyszerű, de azért
a Mercur Bank vállalkozott rá, hogy a
szatmári nyugdíjasokkal is megpróbál
csinálni valamit.

A nyugdíjasok szatmármegyei egye-
sületének vezetőségével lefolytatott tár-
gyalások után létre is jött a megállapo-
dás, mely szerint a Mercur Bank min-
den hónap elején kifizeti a nyugdíjasok
járandóságait kölcsönként 14 százalé-
kos kamattal. A kamatot addig az idő-
ig számítják, amíg a bank megkapja az
állampénztártól a nyugdíjasok pénzét.
Ment is simán a dolog. A bank készség-
gel csinálta ezt az üzletet, amely ugyan-
sok utánjárást jelentett a bank részére,
de nagy baj nem volt, mert a követke-
ző hónapban csak kiutalták a nyugdí-
jakat és a bank hozzájárult a pénz-
hez is, a kamathoz is és a visszakapott
pénzeiből ismét segíthetett a nyugdíja-
sokon. Ezek is szívesen fizették a kamat
fejében azt a néhány lejt, mert így a
bank jóvoltából megmenekültek a nyo-
mortól, amit a kormány lelketlensége
zúdított volt rájuk.

Ebben a hónapban azonban már a
bank sem folyósíthatta a nyugdíjasok-
nak a szokásos kölcsönt, mert az előző
hónapi nyugdíjakat máig sem utalta ki
és fizette ki a szatmári pénzügyigaz-
gatóság, mely pedig olyan serény az adók
bevasalásában. Még minálunk március-
ban tartanak a nyugdíjasok a járandó-
ságaikkal. Nemcsak a májusi nyugdí-
ról nincs még szó, de az áprilist sem fi-
zeték ki ezeknek a szerencsétleneknek,
akik most nap-nap után ott tolonganak
minden reggel a pénzügyigazgatóság
épületében, előzönlök a folyósókat, vé-
gighúzódik a szomorú sor az uccáig és

végighömpölyög a boldogtalanok kesé-
rősége az egész városban.

Minden reggel újabb reménytelenség
indul el ezek nyomán, mert tegnap is
ma is hasztalan álltak, vártak, nem jött
meg a pénzük. Sem a májusi kiutalás,
sem az áprilisi. Még a bank sem tudja
megkapni a pénzét, és így nincs módjá-
ban, hogy újabb hiteleket folyósíthas-
son a nyugdíjasoknak, mert az állam
nem fizeti meg, amivel a nyugdíjasok
tartoznak. A májusi nyugdíjról meg ép-
pen szó sincs. Hiszen még a tisztviselők
sem kapták meg a májusi fizetéseiket,
a rendőrök főreje még csak tegnap
kapta meg a márciusi járandóságát, hát

Már sorkosztot esznek Nagykarolyban a nyugdíjasok

Még rosszabb, még tragikusabb a
nagykarolyi nyugdíjasok helyzete. Eb-
ben a városban sok a nyugdíjas. A me-
gye székhelye volt Nagykaroly évszáz-
adokon át és különösen az impérium-
változás után növekedett meg itt a
nyugdíjasok száma. Innen az a hír ér-
kezett, hogy

egyik-másik nyugdíjas éhenhalt, mert
nem kapott hónapokon át nyugdíjat.
Ez az a hiradás nem minden alap nélkül
való.

Valamikor magas állású köztisztvisé-
lők mérhetetlen nyomorúságban syn-
lölnek Nagykarolyban, ahol leszegé-
nyedett, elnyomorodott az egész, vala-

akkor, hogy is fizethetnék a szegény
nyugdíjasokat.

Összetört, kétségbeesett öregek, zo-
kogó asszonyok hosszú sora távozik min-
dennap újabb sikertelenség után újabb
ekeseredéssel a szatmári pénzügyigaz-
gatóság épületéből. Az emberek, akik
szemközt találkoznak a szomorú csapa-
tal, részvétellel mondják, hogy a nyugdí-
jasok ma sem kapták meg a pénzüket.

— Szegény öregek — mondják az uc-
cán — éhezhetnek tovább. Vajjon Jor-
ga miniszterelnök sem kapta meg a má-
jusi fizetését? És ha igen, volt lelke föl-
venni azt, amikor az ország sok ezer
nyugdíjasa garas nélkül nyomorog?

mikor jómódu város.

Családos mozdonyvezetőktől, volt
pénzügyigazgatókig egyaránt nyomo-
rognak, mert hónapokon át nem kap-
tak nyugdíjat.

Mintegy háromszáz nagykarolyi nyug-
díjas három hónap óta nem kapta ki já-
randóságát. Akinek van valamije közü-
lök, az még valahogy csak tengődött,
hár hónapokig nem tud egy család sem
segíteni a másikon, hanem akinek nincs
senkije — és az előregedett nagykarolyi
nyugdíjasok legtöbbje így van —, azok
elképzelhetetlen nyomorúságban élnek.

Ebben a rettenetes elhagyatottságban
már arra készülnek a nyugdíjasok, hogy

Háromszázezer bányász sztrájkra készül a Ruhrvidéken

Bochum, május 19.

A ruhrvidéki bányatársaságok szövetsé-
ge elhatározta, hogy a bányamunká-
sokkal kötött szerződést június 30-ára
felmondja és tárgyalásokat kezd a mun-
kások érdekvédelmével a jelenlegi
munkabérek redukálására vonatkozólag.

A szövetség határozata rendkívül
nagy nyugtalanságot okozott a bányá-
munkások körében, akik hallani sem

akarnak a bérek leszállításáról és azzal
az érveléssel szemben, hogy a közszük-
séleti cikkek árai estek az utóbbi idő-
ben, tehát indokolt a bérek leszállítása,
— a munkások azt hozzák fel, hogy a
bérek már most is olyan minimálisak,
hogy azok semmiképp sem biztosítják
megélhetésüket.

Ha a bányatársaságok szövetsége ra-
gaszkodni fog a béreszállításhoz, úgy
háromszázezer munkás sztrájkbalépése-
re lehet számítani.

Kóstoló abból, hogy milyen a balkáni politika

Manoilescu

Manoilescuról kiderült, hogy amikor még a Mironescu-kor- mány tagja volt, paktumot kötött a liberálisokkal

Bukarest, május 19.

A nemzeti parasztpártiak, valóságos
fanatikus ekésereddel vetették rá ma-
gukat Manoilescura. Egyenesen hajtó-
vadást folytat ellene. Bosszút esküdtek
ellen, amiért váratlanul és minden elő-
zetes bejelentés nélkül otthagyta a nem-
zeti parasztpárt süllyedő hajóját, hogy
Jorga kabinetjében miniszteri tárcát
vállaljon.

A nemzeti parasztpárt hivatalos lap-
ja lekötötte néhány kibogarászott adatot
Manoilescuról, ami tényleg egészen új
megvilágításba helyezi ezt a duzzadó
ambícióval teli fiatal minisztert.

Amikor a hírhedt Stewart utépitési
szerződés ügyét tárgyalta a kamara, Ma-
noilescunak, mint a Mironescu kormány
miniszterének jutott az a feladat, hogy
a Stewart-szerződést az ellenzék táma-
dásaival szemben megvédi. A ka-
rai tárgyalás napján a liberálistól hivatá-
los lapja vehemens támadást indított a
szerződés ellen. Olyan bizalmas termé-
szeti adatok voltak ebben a támadás-
ban, melyek Mironescut egyenesen meg-
döbbentették.

És most a Dreptatea, a nemzeti pa-
rasztpárt hivatalos lapja beszerzett bi-
zonyítékai alapján azt állítja, hogy

maga Manoilescu volt az, aki a Viito-
rul számára a Stewart elleni cikk ada-
tait szolgáltatta.

Sőt a Dreptatea arra hivatkozik, hogy
Ducának még most is a kezei között
vanak Manoilescu által személyesen írt

Antinevralgic

DR. MANU MUSCEL

az agyvelői gyógyszer influenza, mig-
ren, idegzsák stb. ellen. Csakis
eredeti csomagolásban áru-
sítják. Minden dobozban az
orvos jelzésével ellá-
tott 2 kapszula (os-
tyában) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban.

— a kormányok legnagyobb szegycné-
re —

koldulási engedélyt kérnek a város-
tól,

csak az uri álszemérem tartja őket visz-
sza ettől a kétségbeesett lépéstől. Meg
az is, hogy olyan szegény Nagykaroly,
hogy talán nem lehet még koldulással
sem összehozni annyit, amennyi az éhen-
halás ellen kell. Elképzelhető a nyugdí-
jasok nyomorúsága, mikor február 5-én
kaptak utoljára nyugdíjat. Hogy azóta
miből élnek? Nem is élet az, amiben
ezek a boldogtalanok sanyalódnak.

Egyik-másik nyugdíjasnak az ismerő-
sei adnak fölváltva egy-egy ebédet,
de a legtöbbjének még ilyen sovány
alamizna sem jut.

Aki beteg közülök, az el is pusztulhat
már, mert nem tud utánamenni a sor-
kosztúnak és magára hagyva valósággal
éhenhal a kormányok nagyobb becsü-
letére.

Most már minden segítség és minden
türelem elfogyott. Most már az éhenha-
lás következik. Hát ezt nem várják meg
olyan szótlanul a még egészséges nyug-
díjasok, ahogy szegény beteg kartársaik
tették. Most a királyhoz küldenek táv-
íratot. Hadd tudja meg az uralkodó,
hogy az új miniszterelnöke sem tartja
meg az ígéretét.

(k. l.)

jegyzetek a Stewart szerződés elleni
adatokkal.

Szóval a miniszter a parlamentben
védi az utépitő szerződést és ugyanak-
kor a legélesebb hangú ellenzéki han-
gon ugyanazt a szerződést megtámadja.
Ki ismeri itt ki magát?

Egy másik nemkévésbé jellemző adat:

A Creditul Industrial elnöke Tancred
Constantinescu volt. Ugyanaz a Tan-
cred Constantinescu, aki az Ordinea ci-
mű lapjában nap-nap után a legbrutá-
lisabb támadásokat intézte a nemzeti
parasztpárti kormány ellen.

Ma már objektíve megállapíthatjuk,
hogy a nemzeti parasztpárti kormány
bukását nagyban elősegítették azok az
utszéli hangon írott támadások, melye-
ket az Ordinea kiméletlenül, habzó
szájával nap-nap után megismételt.

A Mironescu kormány elhatározta,
hogy bosszút áll Tancred Constantines-
cun és ezt olyan módon akarták megol-
dani, hogy hosszas és titkos előkészület
után szinte palotaforradalomszerűen
kiakarták tenni a Creditul Industrial
elnöki székeiből (csak úgy zárójelbe kö-
zött említjük meg, hogy ez különben
is igen fontos pozíció volt, hiszen ez az
állami intézmény adott az ipar részére
kiseb-nagyobb kölcsönöket.)

De a döntő lépés előtt váratlan ese-
mény történt. Manoilescu munkába lé-
pett. Kulisszák mögötti intrikákkal si-
került neki a döntő szavazás alkalmával
Tancred Constantinescut továbbra is
megtartani az elnöki székben. És most
felmerül a kérdés, hogy miért tette ezt
Manoilescu?

A Dreptatea szerint Manoilescu pak-
tumot kötött Tancred Constantinescu-
val. Az Ordinea soha nem fogja meg-
támadni Manoilescut és ezzel szemben
Manoilescu megtartja a Creditul In-
dustrial elnöki székében az Ordinea tu-
lajdonosát, Tancred Constantinescut.

És mindketten be is tartották a pak-
tumot. Így érthető, hogy az Ordinea,
mely sorra vette a nemzeti parasztpárti
minisztereket, soha egyetlen szót sem
írt Manoilescuról.

Jogaink érvényesülése, igazsá-
gunk diadala attól függ: hányan
szavazunk e jelre: X!

ASTRA (APOLLÓ) MOZICÓ

BRASSO

Ma kedden lesz utoljára bemutatva a szezon egyik legbájosabb filmje

„A SZERELMI AUTOMATA”
(HAMPELMANN) németül beszélő, éneklő film.

JÖN **„A MÁMORKERINGŐ”** JÖN
(NUR DICH HAB ICH GELIEBT)

Kolozsvári Mentők 12. osz- tályu készpénzsorsjátéka

Első osztály huzása 1931 július 5-én kolozsvári Városházán. Nyeremények kifizetését az
Albina Bank garantálja. Főnyeremény 1.000.000 lei. Össznyeremények véösszege 4 millió
lei. Minden sorsjegy 12 osztályon keresztül játszhat. Sorsjegyek ára: egész sorsjegy 100 lei,
fél sorsjegy 50 lei. Posta rendelések: Egész sorsjegy 117 lei, fél sorsjegy 67 lei beklit-
dése ellenében, vagy utánvétellel rendelhető. Központi Sorsjegyiroda, Cluj, Strada Memo-
randului No. 16. Bizományosunk Brassóban Derzsy Géza.

csak jövőre törlik el az érettségit, de már ebben az évben is nagy könnyítések lesznek

Bukarest, május 19.

Giurgiuban Jorga miniszterelnök választói népgyűlésén kijelentette, hogy el fogja törölni a bakkalaureátusi törvényt. A miniszterelnök kijelentése tanügyi körökben élénk feltűnést keltett. Többben olyan értelmet adtak Jorga szavainak, hogy a közoktatásügyi minisztérium már ebben az évben eltekint az érettségi törvény alkalmazásától. A vizsgákat azonban valamilyen formában mégiscsak le kell folytatni, a vidéki tanügyi hatóságok tehát kérdésekkel árasztották el a közoktatásügyi minisztériumot, amely válaszul a következő hivatalos közleményt adta ki:

— Jorga miniszterelnök és a közoktatásügyi miniszter kijelentése csak a jövő tanévre vonatkozik. Ebben az iskolai évben tehát még meg kell tartani a bakkalaureátusi vizsgákat, bizonyos könnyítéseket azonban már most engedélyez a minisztérium. Ilyen könnyítések lesznek: 1. A vizsgáztató bizottságok nem fogják követelni a tananyag aprólékos részleteit,

pontos évszámokat, neveket, hanem arról az általános tudásról és műveltségi fokról vizsgáztadják le a növendékeket, amit az iskolákban általában szerezhettek. 2. A modern nyelvekből való vizsgázás során a növendékeknek szabadságukban áll akár a francia, akár a német nyelvből vizsgát tenni. 3. A románnyelvű írásbeli vizsgánál, amely minden tanulóra kötelező, a kisebbségi növendékek a feladott téfelt anyanyelvükön is kidolgozhatják, párhuzamosan a román nyelvel. Éppen ezért a közoktatásügyi minisztérium gondot fordít arra, hogy a vizsgáztató bizottságok kinevezésénél kisebbségi vidékeken a bizottságnak legalább egy tagja ismerje a kérdéses kisebbségi nyelvet is, hogy az anyanyelvű párhuzamos dolgozatokat is elbírálhassa.

A vizsgáztató bizottságok összeállításánál a minisztérium arra az álláspontra helyezkedik, hogy első sorban az illetékes kerületek rangidős tanárai kapjanak megbízást.

Brassóban volt Jorga miniszterelnök

Brassó, május 19.

Kedden délután félnégyórákor, Cămpulungból jövet, autóján Brassóba érkezett Jorga miniszterelnök, aki innen Fogarasra utazott tovább. A miniszterelnök autóját rövid időre megállt a brassói prefektúra épülete előtt, ahol erre az időpontra a brassói román intellektualitás és a hatóságok reprezentánsai összegyűltek. Az autóból kiszálló miniszterelnök egyenesen a prefektúra fogadótermébe sietett, ahol a város részéről Zaharia Florian prefektus üdvözölte. Majd rövid recepció következett, amelynél a prefektus a megjelent személyeket bemutatta a miniszterelnöknek.

Az üdvözlésekre válaszolva Jorga megelégedésének adott kifejezést afelől, hogy nem fogadták nagy tömegek, hanem az intellektuális járultak elé.

ARADI MOZAIK

Miniszterjárás ígéretekkel, két rendőr két különböző büne, munkanélküliség és aviatika,

Arad, május 18.

Aradon miniszterek járkálnak. Aradnak ismét fűt-fát ígérnek, Aradon megint új politikai helyi karrierek indulnak el... — csak úgy, mint bárhol másutt az országban.

És Arad továbbra is haldoklik az emberek szenvednek, az igazságtalanság tort tart, az emberek kiábrándultak, letörték — mint bárhol másutt az országban.

Élünk. Ez a város egy kisdarab tükör, tükrökre ennek a vergődő országnak. Élünk és ebből az életből való ez a pár jellemző mozaik darab, amely bátran beillik az ország bármelyik városának együttesébe.

★

Jancu Traian felfüggesztett rendőrigazgató ma megjelent a rendőrkvesztornál, akitől állásába való visszahelyezését kérte.

Jancu Traian nevét egy véreb tette országszerte ismertté. Jancu ugyanis, aki már számtalan botrányt inszenált, rengeteg embert inzultált, egy átmulatott éjszaka egyik aradi barban ráuszította hatalmas vérebét dr. Pietsch Béla aradi ügyvédre, akit a kutya kevés híján megölt.

Vizsgálat folyt le az ügyben s kiderült, hogy Jancu igenis büns, hogy például már a vérebusztást megelőzőleg revolverrel hadonászott...

Jancu felfüggesztették. Mivel azonban közben semmi sem történt vele, kéri visszahelyezését. Ami nyilván meg is fog történni.

★

Jancu nem fogták el, viszont az aradi ügyészség letartóztatta Tanasescut rendőrközséget. Tanasescu nem vert meg embereket, nem akart vérebbel széttepetni senkit, — ezért még nem tartóztatták le senkit — Tanasescu egyszerűen — bélyegeket nyalt.

Igen. Lenyalta a kezén keresztülmenő külföldi tartózkodási engedélyekről a bélyegeket. Érdekesen védekezik ez az ember. Kijelentette az ügyészségen, ahol most önként jelentkezett, — hogy nem bírt megélni nagy családjával 3200 lejnyi fizetéséből.

egy hivatali teremben. Ebben programjának szimbolizmusát látja, amelyben neki nem az a célja, hogy a nép közé menjen és demagóg jelszavakkal árasssa el a tömegeket. Az intellektuálisoknak és a hivatalos tekintélynek kell győznie a választásokon.

— Nem jelenti ez azt, — mondotta Jorga miniszterelnök, — hogy a pártok felbomlanak. Azok a pártok, amelyek ezt a programot magukévá teszik, velem együtt fognak győzni, a többiek azonban elmehetnek sétálni.

Végül azt jelentette Jorga, hogy Erdélyben, amelyet szintén elnyomított a pártviszály, egészen speciális politikára van szükség. Általában — fejezte be beszédét a miniszterelnök, — a kezdődik!

Jorga miniszterelnök Brassóból Fogarasra ment tovább, onnan pedig Nagyszebenbe utazik.

Nem tudott megélni, hát lenyalta a bélyegeket. Nem tudta, — vallja, — hogy ez bűn.

Jancu Traian nem, Tanasescut azonban igen: letartóztatták. És Jancu Traian nyilván reinkadrálják.

Véreb és lenyalt bélyeg. Vajon hol marad azonban az erély, amikor a vérebről, meg a gummibotról van szó s nem pedig nyomorgó emberek kétségbeesett vergődéséről...

★

Aminthogy az erély mindig elmarad, akkor is, ha ezeknek a nyomorgóknak, érdekeiknek megvédéséről van szó.

Aradváros vezetősége a munkanélküliek segélyezésére pénzt kért a kormánytól. Illetve nem is kérték, csak megkérlelték a kormányt, amely 350 ezer lej segély kiutalásáról szökött.

A pénz azonban csak nem jött, mire Luta dr. személyesen reklamálta meg a dolgot s ekkor a munkügyi minisztérium ismét ígért — ezúttal 200, legrösszebb esetben pedig 100 ezer lejt. A pénz most meg is érkezett. De ő, hogy lefogott az amugyis satnya összeg. A kormány munkanélküli segélyezésénél 50 ezer lejt utalt ki — közmunkákra.

Szép példája ez — nemde — a „jótekonyságnak?

★

Ezzel szemben ahhoz van erély, hogy az adót s egyéb járándóságokat beinkasszálják. Az állam nem segít, de inkasszál.

Inkasszálja például a repülőgép-bélyegeket, amelyek a belföldi posta árát a külföldi forgalom taxájára emelték.

Talán sehol sem volt olyan felzudulás május 15-én az új taxa miatt, mint Aradon. Legalább 10 trafikban hallottam legalább negyven idegen embertől az egy-szavu kifakadást: az állam az árdragító.

S legalább hetven ember helyeselt a tiz trafikban. Egyhangulag.

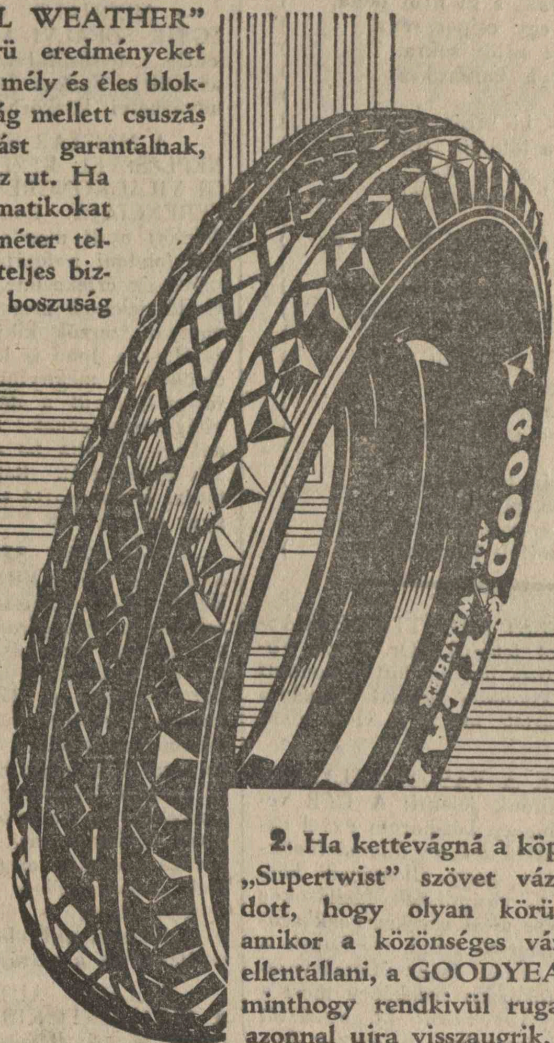
Ha nem így lett volna, nem is írnék róla. De a közvélemény leszögezte, az állam árdragít. Megint és újra.

És ebben maradunk.

(b. k.)

Két ok, amely megmagyarázza a GOODYEAR pneumatik népszerűségének az okát

1. A híres „ALL WEATHER” futófelület nagyszerű eredményeket produkál az uton. A mély és éles blokkok minden gyorsaság mellett csuszás nélküli biztos futást garantálnak, bármilyen legyen is az út. Ha Goodyear pneumatikokat használ, magas kilométer teljesítményt biztosít, teljes biztonság mellett és borsúság nélkül.

2. Ha kettévágná a köpenyt, meglátná a „Supertwist” szövet vázát. Bebizonyosodott, hogy olyan körülmények között, amikor a közönséges vázak nem tudnak ellentállani, a GOODYEAR „Supertwist”, minthogy rendkívül ruganyos, kitágul és azonnal újra visszaugrik, érintetlenül.

A GOODYEAR pneumatik a leggazdaságosabb, mert a legnagyobb kilométer teljesítményt nyújtja, hála mindkét résznek, amelyből készült.

GOODYEAR

Kinevezték a CFR. igazgatótanács új tagjait

Bukarest, május 19.

Az új kormányzati rezsim rendkívül kellemetlen helyzetbe hozta a régi vasúti igazgató tanácsot, amelynek tagjai olyan bőkezűek voltak a napidíjak és egyéb külön honoráriumoknak a maguk számára való kiutalásában. Valcovici közlekedésügyi miniszter visszakövetelte tőlük az illetéktelenül fölvert összegeket, mire az igazgatótanács egyetemlegesen felháborodott s energikus választ kívánt adni a miniszternek. De nem tudott. Jonescu generális ugyanis, a vasutak legfőbb vezérigazgatója, katonás rövidséggel intézte el a dolgot, amelyben kijelentette, hogy karhatalommal kergeti szét az igazgatótanácsot, ha az nem hajlik meg mindenben a miniszter akaratára előtt.

Az következett erre a fellépésre, ami előre látható volt. Az igazgatótanács öt tagja, névszerint Stanescu, Cassasovici, Stoicescu, Bratanu és Negrutiu lemondottak. Helyüket az új kormány a következőkkel töltötte be. Oscar Chiriacescu, Mladoveanu semmitőszéki bíró, Balteanu, Ottulescu és Bainlescu mérnökök. A vasut igazgatótanácsa tehát megint teljes. És ezzel, úgy látszik, el is intéződött a dolog, mert az illetéktelenül fölvert pénzek visszazetéseéről most már nem igen van szó.

Magyarok e X jelben
győzni fogtok!

Marosvásárhely városa perli a pénzügyminisztert

Marosvásárhely, május 18.

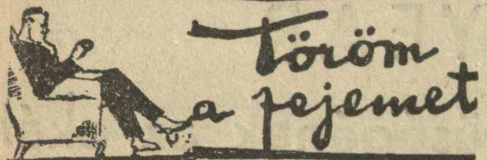
Az érvényben levő törvények szerint a városok a területükön tartott látványos előadások adójából 25 százalékos részesedést kapnának az államtól. Ilyen címen Marosvásárhely városát az elmúlt évben befolyt látványosságok adóbevételéből 360.000 lej illette volna meg. Ezt az összeget azonban a pénzügyigazgatóság többszörös kérésre sem fizette be Marosvásárhely város pénztárába. Emiatt a városi tanács jogorvoslásért előbb a tartományi igazgatósághoz élt panasszal, majd a Bukarestben székelő egyeztető felsőbíróóság ítéletét kérte.

A bukaresti egyeztető bíróság a pénzügyminiszteriummal megindította a tárgyalásokat, itt azonban azzal utasították el a város törvényes követelését, hogy a bűdzse kertében a 360.000 lejes részesedést kiutalni nem tudják, miután erre fedezet nincsen. Az egyeztető bíróság tehát felhatalmazást adott a városnak, hogy követelését a kincstárral szemben bírói uton érvényesítse. A legutóbb megtartott törvényhatósági közgyűlés határozatából kifolyólag Marosvásárhely városa utasította dr. Nestor Iustin városi főügyészt, hogy a pert a kincstárral szemben nyomban indítsa meg.

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint

1 pohár sör 8 lej

Hírek

VALASSZUNK!

(Ma, ki nem vak, s ki nem bÉna,
(S van benne egy csipet véna,
(TÖmörül, mert rájÖt sokra,
(Hogy vágyik a babÉrokra!
(
(Az egyÉnt, — ki utcát seper
(Ma sok gond a földhöz teper,
(LÉvén soknak az az elve,
(Hogy legyenek képviselve!
(
(Tervük frappÁns, hisz' fennÁll is,
(S mindenkÉppen aktuÁlis
(KÖztudomásu tény rég ez,
(Hogy Jorga nagyseprést végez!
(
(VÁgy füti a tejkihordót,
(Szívesen szerezne ordót,
(KÖzülük a parlamentbe,
(Ezideig egy se ment be!
(
(Ha egy netalán bemenne,
(Soknak mintaképe lenne,
(RÁ tudna sokat vezetni,
(Hogy kell a tejfelt leszedni!
(

— UJ PREFEKTUST KAPOTT FOGARAS-MEGYE. Fogarásról jelentik: Dr. Borza Fogarasmegye prefektusa ma délelőtti lemondott állásáról. Utódját Vladescu ügyvéd személyében már ki is nevezték, aki át is vette hivatalát.

— CSINOSITJÁK A VASUTI PÁLYAUDVAROKAT. Tudósítónk jelenti: A CFR vezérigazgatósága mintegy két-három évvel ezelőtti rendeletileg hívta fel az állomásfőnökök figyelmét arra, hogy állomásaik környékét csinosítsák és virágdíszek, fásítások s dísznövények ültetése által igyekezzenek azokat széppé és kellemessé tenni. — Ennek a célnak intenzívebb elérése és az állomásvezetők ambíciójának fokozása érdekében most a vezérigazgatóság díjakat tűzött ki, ötszázötletezer lejig terjedő összegben, az ország összes vasútállomásai közül legszebben kidíszített tizenöt nagyobb állomás főnöksége és harminc órház, illetve megállóhely vezetősége részére. — A díjakat egy speciális bizottság fogja odaítélni a nyerteseknek, amely augusztus hó folyamán beutazza a CFR összes vonalait és megállapítja, melyek azok a legszebben beültetett és legizlésebben kicinosított állomások, amelyeknek vezetői a kitűzött díjakra érdemesek. Az utazó közönség kellemes meglepődéssel észlelheti máris az állomások külsején annak a nemes vetélkedésnek hatásait, amely a kitűzött díjak elnyeréséért indult meg a vezérigazgatóság rendelete alapján az állomások és az órházak vezetőségei részéről.

— NEKIMENT MOTORBICIKLIJÉVEL A LEERESZTETT SOROMPÓNAK. Aradról jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt tegnap délután Kisszentmiklós közelében. Az aradi Astra-gyár Drei nevű tisztviselője motorbiciklin igyekezett az országúton és a gépe nyomán felcsapódott nagy portól nem vette észre, hogy az egyik átjárónál a sorompó le van eresztve. A motorbiciklivel teljes sebességgel nekihajtott a sorompónak és a következő pillanatban hatalmas ívben kivágódott a motorkerékpár nyeregéből. Dreit eszméletlen állapotban találták meg és sulyos állapotban szállították kórházba.

— AUTÓKARAMBOL HÁROM SEBESULT-TEL. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Sulyos autókarambol történt ma a Kolozsvár melletti Feleki hegyen, ahol az Alba-Julia 428. számú személyautó beleszaladt egy szembejövő teherautóba, amelyen többen ültek. A karambol következtében Georgescu József abrubbányai kereskedő, felesége és huga, valamint Kádár Miklós kolozsvári lakos sulyosan megsebesültek.

24. sz. szelvény

„Vestis” Ruházati Árutorgalmi Rt.
Brassó, Lensor 26., 10⁰⁰/os kedvezményre jogosító utalvány elnyeréséhez 6 drb. folytatolagos számú ilyen szelvény szükséges.

— PANASZKÖNYV. Igen tisztelt Szerkesztőség! Szombaton történt, hogy özv Szirmay Jánosné nevű rokonomat Bertalan-állomás közelében a vonat elütötte. A szerencsétlenség délután 4 órakor történt és este fél 10 óráig kellett szaladgálnom, hogy az illetékesek a holttest hatóságai elszállítását végre-hajtsák. — Akkor is csak úgy történhetett meg, hogy a holttestet én és két barátom emeltük fel a kocsi. A kirendelt emberek erre nem voltak hajlandók. Tisztelettel: Csoma Zsigmond lakatos.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai állomás jelentése szerint meleg, de zivatarra hajlamos idő és nyugat felől a hőmérséklet csökkenése várható.

— MEGHALT ÉGÉSI SEBEIBEN AZ EGYIK SÓFALVI ASSZONY. Tudósítónk jelenti: A felsősófalvi tűzvérsnek egyik sulyos sebesültje, Farkas Jánosné, égési sebeiben az udvarhelyi kórházban meghalt.

— A MAGYAR SZINPADI SZERZŐK UNNEPLÉSÉVEL KEZDŐDÖTT A SZERZŐJOGI VILÁKGONFERENCIA LONDONI KONFERENCIÁJA. Londonból jelentik: Hétfőn délelőtti nyílt meg az angol könyvkereskedő céh londoni palotájában a szerzőjogi világ szövetség értekezlete, amelyen 21 állam képviselői jelentek meg. Az elnöki emelvényen a magyar szerzők kiküldöttjeként Heltai Jenő és Huszka Jenő is helyet foglaltak, mint al-elnökök. A megnyitó beszédet a Lord Mayor tartotta, majd a délutáni ülésen a szerzők világsszövetségének főtitkára követendő példaként állította be a magyar szinpadai szerzők egyesületét. Bejelentésére a kongresszus tagjai hosszantartó tapssal ünnepelték a magyar egyesületet.

— SZÁZEZER SZÖVÖMUNKAS SZTRÁJKOL AZ ÉSZAKFRANCIAORSZÁGI IPARTELEPEKEN. Párisból jelentik: Lillei jelentések szerint Északfranciaország ipartelepein a szövogyárok munkásai sztrájkba léptek. Körülbelül 100.000 főnyi munkás tette le a munkát, Rounaux és Tourcoing munkásságának kezdeményezésére. Ez a vidék valósággal az ostromállapot képét mutatja, mert, tekintettel az izgatott hangulatra, a hatóságok a gyárak és üzemek őrzetére katonai karhatalmat vezényeltek ki. Az országutakon is gyalogos és lovas őrszolgálatok cirkálnak, hogy az esetleges rendzavarásokat megakadályozzák. Az üzemek némelyikében azonban az általános sztrájk ellenére is folyik a munka, mert azok a munkások, akik Belgiumból érkeztek, nem csatlakoztak a sztrájkmozgalomhoz.

— SÚLYOS AUTÓSZERENCSETLENSÉG A BUDAPESTI KIRÁLY-UTCÁBAN. Tudósítónk jelenti: Révész József budapesti autókercsédő a Király-utcában autókatasztrófát akart megelőzni, de ekkor, a mellékutéből felbukkanó harmadik autó elől menekülve, felszaladt a járdára. A járókelők közül egy férfit és két nőt benyomott a közeli drogeria ablakába. A férfi életveszélyesen megsebesült, úgy, hogy haldokolva szállították kórházba. A két nőt is sulyos sérülésekkel szállították kórházba.

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűvíz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélmozgást biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József víz szív- és idegbajoknak, vese- és cukorbetegségeknél, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz és ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

IKREK

— Ma nem kell iskolába menned, fiacskám. Két kis nővérdékd született.

— Óh, papa, az egyiket elhalaszthattuk volna a jövő hétre.

(Dimanche Illustré.)

Intenzív munka, intenzív táplálkozást igényel. Az Ovomaltine koncentráltan tartalmazza az energia forrásul szolgáló tápanyagokat. Minden dolgozó ember reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használjon.

— KERULETI DALOSVERSENY. Székelyudvarhelyről jelentik: Május hó 26-án, pünkösd harmadnapján, a református egyházközség Egyházi Dalköre kerületi dalosversennyel kapcsolatosan zászlószentelési ünnepélyt rendez a következő sorrendben: 1. Diszközülés a színház nagytermében. XXIII. zsoltár, éneklé a székelyudvarhelyi református vegyeskar. Vezényli: Benkő József karnagy. 2. Vajda Ferenc tb. esperes-elnök megnyitja. 3. A vendégláldárak zászlóinak megkoszorúzása. Innen diszfelvonulás a templomba, ahol Laar Ferenc mondja a prófétai imát, az ígét Vársárhelyi János püspökhelyettes hirdeti. — A templomban a nagyborosnyói és a székelymuzsnai református dalárdák a következő sorrendben versenyeznek: Homoródmási unitárius, hodgyai, kányádi, székelymuzsnai református dalárdák. A férfi haladó dalárdák közül alsóboldogfalvi, rugonfalvi, szentábrahámi, vagyasi D. F. dalárda. Kezdő vegyes dalárdák között: Farcádi református, szentmihályi D. F. vegyeskar és az újszékelyi vegyes dalárda. Este kilenc órakor diszhangverseny lesz, ahol Tárca Bertalan, a romániai magyar dalossszövetség főtitkára mond beszédet. Serly: Népdal egyvelegjét előadja a nagyborosnyói vegyeskar, énekel a szentábrahámi D. F. Dalkar s a győztes dalárdák adják elő a házi dalárdával együtt versenyműveiket. A műsor végén Inczedy Joksmann Ödön magyar nótákat ad elő, zenekari kísérettel.

★ FOTOAMATÖRÖK FIGYELMEBE! Május hó 15-étől német fotóiskolai szakembert állítottam be, aki minden amatőr felvételt gyorsan és lelkiismeretesen kidolgoz. Hermann Gust, fotó- és sportáruháza, Brassó, Kolostor-utca 1. szám.

★ KÖZKEDVELT a valódi STOLLWERCK tejkaramella. Egyaránt szereti gyermek és felnőtt.

— KÉT GAZDÁLKODÓ DOBTA EL MÁGATÓL AZ ÉLETET SZILÁGYOSOMLYON. Tudósítónk jelenti: Egymásután két gazdálkodó lett öngyilkos Szilágyosomlyón. Fodorán Mihály hetvenéves gazda felakasztotta magát, Gyulay Károly negyvenhatéves gazda pedig főlölte magát. Mire rájuk találtak, mindkettő halott volt. Tettyüket minden valószínűség szerint sulyos anyagi gondok miatt követték el.

— ÖNGYILKOS LETT EGY SIKKASZTÓ ADÓELLENŐR. Tudósítónk jelenti: Ma a kora hajnali órákban Boros János nagysinkai adóellenőr főlölte magát és azonnal meghalt. Megállapítást nyert, hogy az öngyilkos adóellenőr nagyobb pénzösszegeket sikkasztott, ezenkívül rengeteg adóssága is volt, a melyektől nem tudott megszabadulni.

TÁRS

4—500,000 lejjel kerestetik, biztos üzlethez, 8000 lej havi kárpótlás ellenében. — Felvilágosítást ad a „Saxonia” hirdetési iroda Brassó, Kolostor-utca 14.

E 13074

Telef. 518

„MODERN MOZGÓ”

BRASSÓ

Ma kedden közszívatatra vissza hoztuk az ifjúság, a boldogság és a szerelem filmje

Burschenlied aus Heidelberg

(SZERETLEK, SZERETSZ, SZERET)

Német éneklő filmoperettje. — Főszerepben:

WILLY FORST, BETTY BIRD, HANS BRAUSEWETTER.

Jön: Lilian Harvey és Willy Fritsch

WESTERN ELECTRIC beszélőgép.

Snort

Dánia—Románia 4:1

Kopenhágából jelentik: A két ország válogatott teniszesei között lefolyt Davis Cup mérkőzést a dánok 4:1 arányban megnyerték. A román játékosok (Misu és Buneca) jó benyomást keltettek, azonban a nagyobb játékerőt képviselő dánok (Ulrich és Henricson), sikerrel szerepeltek ellenük. — Az eredmény következtében a Davis Cup szabályzata értelmében Románia kiesett a további kupaküzdelmekből.

Görögország—Csehszlovákia Davis Cup mérkőzése eddig 1:1 arányban eldöntetlenre áll. A görög teniszesezők jó szereplése meglepetés.

↓ SZOMBATON ÉS VASÁRNAP BUKARESTBEN JÁTSZIK A SABARIA. Bukarestből jelentik: A kitünő magyar professzionista együttes, a Sabaria, amely előkelő helyet foglal el a magyar bajnokságban, szombaton és vasárnap Bukarestben vendégszerepel. Első nap az Unirea Tricolor lesz az ellenfele, míg vasárnap a Macabi, vagy pedig a Juventus fog játszani ellene. Külön érdekességet kölcsönöz a mérkőzéseknek, hogy a Sabaria az első magyar csapat, amely a román—magyar sportbécé létrehozása óta Bukarestben szerepelt. — Értésülésünk szerint a Brasovia előrehaladott tárgyalásokat folytat a Sabaria vezetőségével, hogy május hó 25-én pünkösd hétfőjén Brassóban is játszanak egy mérkőzést. Az anyagi feltételekben már teljes a megegyezés, úgy, hogy csak a Sabaria igazoló táviratát várják már Brassóban, amelynek sportközönsége, remény szerint, a magyar footballsport egyik legkiválóbb reprezentáns csapatát fogja látni.

Hargita—Székelyudvarhelyi MTE 3:2. Székelyudvarhelyről jelentik: A bajnoki mérkőzést szép játék után a Hargita csapata nyerte. Curea bíraskodott.

Négy új országos rekordot állítottak fel a női atléták brassói válogató versenyén

Brassó, május 19.

Tegnap számunkban jelentettük, hogy a női atléták versenyén kitünő és országos viszonylatban is jelentős eredmények voltak, a melyek közül négy új országos rekordot is felállítottak. Érdekes, hogy a 60 méteres síkfutásban mindhárom helyezett országos rekordidő alatt érkezett be.

Alábbiakban közöljük a verseny részletes eredményeit:

60 m. síkfutás: 1. Hansleitner (KTV) 8 mp., országos rekord. 2. Capsali (Bukarest) 8 mp., országos rekord. 3. Orendi (KTV) 8.2 mp., országos rekord.

100 m. síkfutás: 1. Petrovici (Bukarest) 13.6 mp. 2. Orendi (KTV). 3. Hansleitner (KTV). 200 m. síkfutás: 1. Spornic (Bukarest) 30 mp. Országos rekord. 2. Fabritius 31 mp. 3. Gohn (KTV).

Súlydobás: 1. Hansleitner (KTV) 9 m. 07 cm. 2. Fromm (KTV). 3. Orendi (KTV). Diszkosz: 1. Hansleitner (KTV) 29 m. 74 cm. 2. Gebauer (KTV). 3. Fromm (KTV).

Gerely: 1. Fromm (KTV) 24.66 m. 2. Gebauer (KTV). 3. Hansleitner (KTV).

Távolugrás: 1. Capsali (Bukarest) 5. m. 18 cm. Országos rekord! Kitünő eredmény nemzetközi viszonylatban is. 2. Fromm (KTV) 4 m. 65 cm. 3. Gebauer (KTV).

Magasugrás: 1. Hansleitner (KTV) 137 cm. 2. Orendi (KTV). 3. Gebauer (KTV).

80 m. gátfutás: 1. Hansleitner (KTV) 14.4 mp. Országos rekord.

4x75 m. staféta: 1. (KTV) Fromm, Gebauer, Hansleitner, Orendi. 41.2 mp. Országos rekord.

Footballabdák I-a

1/150, 2/200, 3/250, 4/300 gummival

5 mec's labda Lei 410.—

Viszonteladónak kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Car. 36. (Kapu-utca) 36.

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint

1 pohár sör 8 lej

Kézi bogozásu (Perzsa)

Axminster-Inte Velour-

Szőnyegcek

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

Csak rövid ideig!

Nagy szőnyegraktárunkat lecsökkentjük s ezért a raktáron levő szőnyegeket mélyen leszállított árban adjuk el

Most van itt az alkalom arra, hogy kézi bogozásu, a valódi perzsákkal egyenértékű szőnyegeinkhez olcsón hozzájussunk. — Győződjön meg a közöltekről cégünknel

Tellmann & Wocet

Brassó, Buzasor 8.

Boucle-

Kidderminster-

Harlem-

Szőnyegcek

Közgazdaság

45 százalékkal esett vissza a jugoszláv faexport

Belgrád, május 19.

A nemzetközi faválságnak súlyos kihatása jelentkezik Jugoszlávia folyó év első negyedének kiviteli adataiban. Ezek szerint Jugoszlávia fakivitele 1950. első negyedében még 407.9 millió dinárért rugott, míg a folyó év első negyedében már csak 223.7 millió dinárt ért el, ami 45 százalékos visszaesést jelent. Az épületfa kivitele egymagában 50 százalékos visszaesést mutat, míg a tűzfafánál 37 százalékos a visszaesés. Egyedül a talpfánál jelentkezik 3 százalékos emelkedés.

Kis Közgazdasági Hírek

A nagyváradai kereskedők elhatározták, hogy a nyári hónapok alatt az üzleteket reggel fél nyolckor fogják nyitni és fél egyig, délután pedig fél háromtól fél hétig fognak nyitva tartani. A kereskedők arra kérték az illetékes hatóságokat, hogy az élelmiszerkereskedők egy órával előbb nyithassanak és szombaton egy órával később zárhassák üzleteiket.

A Holland Nemzeti Bank a hivatalos bankrát két és fél százalékról két százalékra szállította le.

A brailai Banca Portului ellen kényszer-egyezségi eljárást rendelt el a brailai törvényszék.

A minisztertanács legutóbbi ülésén határozatot fogadott el, amely szerint úgy a minisztériumokban, mint általában az összes állami hivatalokban, azonnali hatállyal a következő munkaidő lépjen életbe a tisztviselők részére: reggel 7-től fél egyig, valamint hétfőn, kedden és pénteken délután is háromtól hatig.

Csehszlovákiában új kényszer-egyezségi törvényt lépett életbe május 1. hatállyal. Ez szerint a legminimálisabb kvóta Csehszlovákiában 45 százalék.

A csehszlovákiai Első Szenci Téglagyár Rt., amely 1919-ben létesült, 2.8 millió csehszlovák passzívával fizetéképtelen lett. — A kassai piacon M. Blödy elektrotechnikai cég lett fizetéképtelen, 600.000 ct. passzívával.

Franciaország áprilisi havi külkereskedelmi mérlege egy milliárd frank deficitet mutat, az első négy hónap deficitje pedig négy és fél milliárd frank.

Pozsonyban megkezdtek a régóta tervezett nagyszabású kereskedelmi palota építését. Ez a palota fogja magába foglalni a pozsonyi tőzsdét, a különböző érdekképviseleteket, kikötői hivatalokat, stb. A csehszlovák közgazdasági minisztérium a folyó évre ehhez az építkezéshez hat millió csehszlovák bocsátott rendelkezésre.

Erdélyben és Bánáthban ugylátszik fogytán van a buza s minthogy a Regátban nagy készletek vannak felhalmozva, az Arad—Bánsági malomszövettség ötven százalékos tarifaredukciót kért a közlekedésiügyi minisztériumtól a Regátból Erdélybe és Bánságba irányuló szállítmányokra.

A Román Agrárbank alakuló gyűlése alószínűleg szombaton már meglesz az ár és kereskedelemügyi minisztériumban.

Hol helyezhetik el tőkéiket a biztosítók?

A biztosítási főfelügyelőség határozata

Bukarest, május 19.

A román biztosítási főfelügyelőség határozatot hozott, amely szerint a belföldi biztosító intézetek kizárólag az alábbi bankoknál és ezek fiókjainál helyezhetik el készpénz- és tartaléktőkéiket gyűmölcsötetés végett:

Banca de Credit Roman, Banca Romaneasca, Banca Marmorosch, Banca Comerciala Romana, valamint a kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár és a nagyszebeni Bodenkreditanstalt.

Amilyen helyes az, hogy a biztosítási főfelügyelőség gondoskodik arról, hogy a biztosítók csak jó honitású intézeteknél helyezték el tőkéiket, olyan helytelen azonban az, hogy több igen jelentős más pénzintézetet kihagytak s így a fenti bankoknak, mintegy koncessziót adtak arra, hogy állandó tőkéket kapjanak kedvező kamatok mellett.

Felfüggesztik a korcsmák vasárnapi záróráját?

Kolozsvár, május 19.

Ma érkezett vissza Bukarestből az a bizottság, amelyet a vendégipari munkaadók szövetsége küldött ki a Kolozsváron megtartott országos kongresszus alkalmából, hogy a kormány illetékes minisztériumainál az italmérési engedélyek, szeszszeszim s egyéb szakmai problémák kérdésében eljárjanak.

A bizottság a kongresszus határozata értelmében többek között azt is kérte, hogy a korcsmák vasárnapi tilalmát függeszék fel, mert ez a tilalom a Regátban eddig sem állott fenn. A bizottság ígéretet kapott arra, hogy a kormány rendeletileg megfogja szüntetni a tilalmat úgy, hogy a korcsmák a jövőben vasárnap és ünnepnapokon is nyitva tarthatnak.

A marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságnak nem parancsol a pénzügyminisztérium

Szállíts az államnak, de ha fizetésre kerül sor — várj!

Marosvásárhely, május 19.

A második nagy külföldi kölcsön után, a pénzügyminisztérium rendeletet adott ki a belföldi adósságok likvidálására, illetőleg azoknak kifizetésére. A rendelkezésre annál is inkább szükség volt, mert egyfelől az állam szállítóinak, akik között igen sok a kismagánvállalkozó, a mai viszonyok között nagy szükségük van pénzre, másfelől pedig szükség volt arra is, hogy az eddigi bizalmatlanságot az állammal, mint adóssal szemben megszüntessék az illetékesek. Amíg azonban a legtöbb helyen aránylag simán likvidálják a belföldi adósságokat,

Marosvásárhelyen lehetőleg minél többet kellemetlenkednek ezen a téren.

Legjellemzőbb erre, ahogy a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság az egyik hadsereg szállító cég követelésének kifizetésénél járt el. Bányai János marosvásárhelyi nagyvágó szállítja a helyi katonai formációknak a húst. Ezen a címen mintegy két és fél millió lej követelése van az államtól. Ezt az összeget a kolozsvári hadseregparancsnokság is verifikálta. A pénzügyigazgatóságon azonban kijelentették, hogy csak az esetben fizetik ki ezt az összeget,

ha a pénzügyminiszter speciálisan is likvidálja az összeget.

A cég eljárt Bukarestben, ahol Coltofianu inspector-general megadta a kifizetésre a különleges felhatalmazást.

A Bányai cég most azt hitte, hogy hozzájut jogos követeléséhez, mikor a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság egyik közege,

Bozeseanu ellenőr újból megtagadta a kiutalás folyósítását.

azzal, hogy számos követelés van Bányaiék előtt és kivételt nem tesz (?) még a miniszter speciális utasítására sem. Ugyanilyen elbánásban részesültek azok az állami szállítók is, akik már december óta nem kaptak pénzt az általuk szállított árukért. Ezek kijelentették a pénzügyigazgatóságon, hogy tőke nem állván rendelkezésünkre, a szállításokat kénytelenek lesznek beszüntetni.

A répaárak még most sincsenek megállapítva

Az EGE. jelentése

Kolozsvár, május 19.

Köztudomásúlag Románia cukoripara tútermelésben van. A cukorrépa-termelés és cukorgyártást ezért korlátok közé kell szorítani. Ennek következtében a tizenkét gyár közül öt a folyó évben nem fog működni. Ezek között van a marosvásárhelyi is.

Az idő előrehaladottságára való tekintettel, a marosvásárhelyi cukorgyár nem is küldött ki termelési szerződési úrlapokat, hanem csak a termelők képviselőivel kötött megállapodásokat közölte. A termelés feltételeit illetőleg a vegyes bizottság határozatai lesznek a mérvadók. A Szövetség a kamarával karöltve kérte a kormányt, hogy a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel, eszközölje ki a Cfr.-nél, hogy a Marosvásárhely környékén termelt répa 50 százalékos fuvardíj kedvezmény mellett legyen leszállítható.

A répaárak még nincsenek megállapítva, noha más években vetés idején már tisztában volt a gazda, hogy milyen árakra számíthat. Ezt a késedelmet főleg a politikai állapotok és a kormányválság hozza vajadása idézte elő. Most azonban már sürgősen össze kellene ülnie a vegyes bizottságnak az árak megállapítása céljából, de ezt ismét csak a politika gátolja, mert ma Bukarestben mindenki a választási előkészületekkel van lefoglalva.

KAWECO
TÖLTŐ TOLL
nem létezik jobb.
KAWECO
550 650 850 950

Tőzsde

1951. május 19.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.60, Zürich 32.58, Newyork 167.85, Berlin 40.02, Bécs 23.64, Prága 4.98, Budapest 29.31, Milánó 8.82, Páris 6.61, Amsterdam 67.65.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.65, cseh korona 5, pengő 29.50, márká 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 5.

SZÉKELY & RÉTI
ERDÉLYRÉSZI
BUTORGYÁR
R. T.
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYSZEBEN, BRASSÓI
FIÓKJAI

LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON AJÁNLJÁK
A MODERN BUTOR-
GYÁRTÁS REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEKKEL IS!

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFAJÁS, HÜLES MIGRÉNE
REUMÁS FAJDALMAK
ELLEN

APHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érlelmeszedéses szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerültes idegesség esetén. **Női betegség**, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. — **Uj modern uszoda**, napfényes stranddal. — **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.** — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: **Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)**

Arxén

REGÉNY * ÍRTA MIKES IMRE *

Minden jog tenntartva).

Bende Jakab kilenc hónapi házasság után váratlanul halálozott el. Nem részelte utána a pulikutya sem.

A suttyogások, gyanúsítások, bizonygatások, félelmek ideges borzongásai futottak végig a falun. Még a fiatalabbik Gurovics fülébe is eljutottak a hírek. A nyomorék Bende halála után leküldötte a hintót a papért, tisztelteti a fiatal nacsaságos ur a nagytiszteletű urat, ha föl teccene jönni vacsorára...

— Szupponálom, hogy nem természetes halál! — mondotta a birtokos. — Sok mindent beszélnek az emberek...

Hát persze valamit tenni kellene. De mit? Ugyan mit?

— Azt mondja a rektor, a szőlősbellek már a Miatyánkot sem ismerik... talán a lelki élet terén kellene valami lendületet csinálni...

A pap összehívatta a presbitériumot. Elhatározták, átiratot intéznek az előjárósághoz, hogy az ifjúságot, a leventéket s minden fiatalokot a tanács tekintélyének labbatásával hivatalosan kényszerítse vasárnaponként templomba.

— E' mán nem minket illet! — mondotta a tanácsülésen Borodi György. Hogy győzzünk mi ahoz, hogy az egyházi ügyekbe beavatkozzunk?... Mi se kérjük a gyülekeztől, hogy pallóztassa ki a Nagy-uccát...

Ez százszázalékos igazság volt. A tanács ebben a bonyolult ügyben nem merre a közbelépés felelősségét vállalni. Előfordulhat, hogy fölhívása kiáltó szó marad a pusztában. Arra senkit sem lehet kényszeríteni, hogy az Isten házáat megtisztelje. Hiszen ha lehetne, nem lenne szükség papra. Elegendő volna évenként egy egyszerű rendelet, hogy tisztelt polgártársak, közhírré tétetik, hogy a templom vasárnapi látogatása előjárósági határozat folytán kösségi pótdóba vétetett...

Valaki majd csak prédikálna, kántálna a tulvilágról.

Nem kellene pap, egyházi adó, keresztelő, temetés.

Vigyáztak a fogvatékos tekintélyre, nem akarták kockáztatni, levették a napirendről az átiratot.

Az iskolaszoba falain kiütött a salétromsav. Egészségtelen, gőzölgő, romlott volt a tanterem levegője.

— En nem adom a fiamat, hogy ájjon és pusztuljon...

Az iskola nem növekedett meg és a gyerekek száma sem fogyatkozott. Azok, akik földhöz jutottak a kisajátításnál, szaporodtak. Egyekben is barátság-talan volt a viszonyuk a többiekkel, más-ként éltek és gondolkodtak, elszakadtak a törzs problémáitól, szegényebbnek néztek ki és gazdagabbak voltak, szenvedélyesen és fáradhatatlanul turkáltak az új ugaron, akár a vakondok.

A falusi sorsközösség végetért s mind-egyre nagyobbodott az új ur tehetősé-bek és a régi kevésbé tehetősek kö-zött. Lassankint idegen rétegekként, ide-gen világgént állottak egymással szem-ben. Először apró, majd nagyobb össze-tűzéseik támadtak, kasztzsellem idege-nitette őket el.

A falu tele volt rémületekkel, rémhi-rekkel, tehetetlenségekkel, izgalmakkal. Körül a három nagybirtok üllekezett széles horizontban a Tisza felső folyásá-tól az alsó folyásig.

Minden irányban elszigetelten, uttala-nul, itálosan, kártyásan, tömpe házak mélyén és apró ablakok mögött él-tek az emberek. Néha megpróbálkoztak kitörni ebből a gyűrűből, de a Fentálló Szabály kilencégu macskája rájuk suvin-tott és erre riadtan, orrukát lógatva isz-koltak vissza az ősi sorba.

Telenként egyik-másik lógóbajszu ma-gyar felrakott két ótakos hordót a sze-kérre és a rázós kösségi utakon elindult tengelyezni távoli vidékre. A hóval fe-ljett térségekből ismeretlen kösségek bontakoztak ki ismeretlen emberekkel:

(82-ik közlemény)

— Saját termis... nagykompi musko-táj, szomszid ur...

Osszekapart néhány forintot és meg-fordította a kocsi rudját hazafelé. Oda-haza az asszony kevesellette a pénzt, szu-rós pillantásokkal nézett rá és azt mond-ta:

— Ilyen ügyetlen paraszt sincs még egy a faluban... inkább maradt volna a fenibe, a zistenit, de marha feje van...

X.

Három ismeretlen csendőzr jön át kom-pon a tulpartról, Óbag felől és megin-dulnak Nagykompi irányában.

Forró, tikkasztó a nyár, a hőségben elfullad az egész határ, a napsugarak vakító örömmel zuhannak alá és réte-gekben fekszenek a földek felett. Péter és Pál napja van, legtöbben megkezdet-ték az aratást. Gazdag kalászkokban hul-lik a gabona, a kéveköti lányok liheg-nek a forróságban, izzadva hajladoznak a pászmákban elterülő élet után s az or-szágutig meztelenkedik izmos lábuk-szára.

— Nidd a, zsandárok!...

Pillanatra abbahagyják a munkát, er-nyót csinálnak a kezükből, úgy bámul-ják az idegen csendőroket.

— E' nem a czibeházi őrs, komám...

— En sem láttam őket iletemben.

Néhányan meg is süvegelik őket. Elől egy tisztihelyettes lépked, futólag és könnyedén szalutál vissza, ahogy az őr-nagy szokott a közlegénynek.

— Honnan gyűnnek a csendőzr urak?

— Erről e... a hátam mögöl... Mennyi járás a kösségháza?

— Félóra, ha kilépnek... tán háboru van?

— Maj' meglátták... nem jó, ha tul ki-váncsi az ember...

Az emberek ideges nyugtalanság vesz erőt. Mi a fenét akarnak? Ennek se lehet tiszta sora, hogy idegen járort kül-denek a falu nyakára.

CEMENT-

AGYAGIPARI GÉPEK

Csép'ögének, lokomobílok

Cementtétőcserek, üvegesbeton-blokkok, cementlapok, csövek, kut-gyűrűk, vályuk, betonkeverőgépek gipszlemegzők, stb. guártására. I-me cementfestékek. Agugtgéla és cse-réprések, hengerművek, közuzók, komplett cement- és agyagipari be-rendezések.

Raktárról szállítja:

„MODERNA“

építőipari Gépek R.-t.

Brassó, Kis-utca 14. szám.

Mellett gépeket vásárol, te-kintse meg raktárunkat.

Külsőgvételek, prospektusok díjmentesen

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 11670—1931. serv. econ.

HIRDETMEY

Ezennel közhírré tesszük, hogy folyó évi május hó 20, 22 és 23-án, (szerdán pénteken és szombaton), a Pojánában, a honvédsáncok-nál, lőgyakorlatok éles töltésekkel fognak tar-tatni.

Ez okból a nevezett napokon a közlekedés a veszélyeztetett helyen szigorúan tilos.

Brasov, la 19. Maiu 1931.

Primar:

Cuteanu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

— Szakaggyanak meg, de jó döguk van... Péter-Pálkor sétálnak a napon — mondja valamelyikük.

— Affenét! Ez is jó dolog? Cipeni a rüszlungot, meg a gevert ilyen forró-ságban!... Láccik, hogy nem vótál a fron-ton...

A tiszthelyettes lelkesen és nagy kö-rülményességgel adja elő a jegyzőnek a tényállást. Tele van ambícióval, ilyen ügye még sosem volt. Kertesen lefogtak három asszonyt, a bábát és két özvegyet. Bevallották a mérgezést. A szalak ide-vezetnek Nagykompra. Sulyosan terhelő vallomások vannak. Sebestvén Lidit, a szülésznő hugát és özvegy Takács Lajos-nét akarják először kihallgatni. Aztán majd jön a többi. Bizonyára lesz itt még három-négy bűntárs is.

A falun végigfut az idegen őrzárát megérkezésének híre.

— Mán egy órája bent vannak a kös-sigházán!...

— De egy csunyaképű őrmester vezeti őket!...

— Tán a Frankovicsnál hibázik a pizbüll!...

Csak az asszonyok vannak otthon a faluban. Rossz érzések, bizonytalan gya-

Mélyen szomorodott szívvél tudat-juk, hogy a szeretett férj és jó rokon

Kerekes Gábor

állami nyugdíjas

87 éves korában f. hó 18-án reggel 7 órakor elhunyt. Hült tetemét f. hó 20-án d. u. 4 órakor a bolonyai-róm. kath. temető halottasházából fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Emléke legyen áldott!

13090

A gyászoló család.

nakvások nyugtalanítják őket az ide-gen arcok miatt. Átszaladnak egymás-hoz, egyik házból ki, a másikba be, ide-gesen és türelmetlenül rajzanak, akár a méhkas, ha kirepül az anyakirálynő. Ketten berohannak Zsuzsához is.

— Lelkem, idegen zsandárok vannak a kössigházán...

A baba zsiros, puffadt képe elsáppad a hirtől, de nyugalomát azért nem vesz-ti el.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hir-de-tés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

6 HP Máv cséplő Fordson traktor elevátorral, eladó. Üzemképes. Benkő Gábor, Zol-tán. 13014

MEHKASOK és felülkezelhe-tő gyékénykaptárak kaphatók. Makránszky Béla méhészeté-ben, Carei. 13013

Prázmári elsőrangú fehér spárga, naponta kétszer frí-szen szurva napiárban kapható. Termelő: Fleischer lelkész és Tsa. Eladási hely: Hesshai-mer J. L. és A. Kapu-uccai fióküzlet. Telefonszám 486.

Keresek megvételre kereszt-huros, keveset használt jó márkájú rövid zongorát. Aján-latot Szébeni Antalhoz, Cicio-Ciuc. 13060

Fűszertüzletberendezés min-tegy 120 ezer lej értékű áru-val együtt, szabadkézből el-adó. Cím: Szövetkezet Zalau, Fötér. 12089

Eladó Brassóban, Hosszu-u. 203 sz. tehermentes ház (15 százalékos jövedelem). Bővebbet a tulajdonosnál. 13080

Fényképezésk figyelmebe. Átéptetés miatt kirakatok jutá-nyos áron eladók. Adler. Ka-pu-ucca 14. 13079

Eladó jóminőségű széna, má-sásként 170 lejért. Szucher Abraham. Ditrau, J. Ciuc.

Fürdőhelyen, forgalmas fű-szer- és csemege-üzlet teljes felszereléssel, azonnal kiadó. Megkeresések „biztos kereset” jelige alatt a brassói kiadóban 13076

Veszek használt „Addiator” számológépeket, ajánlatokat „Olcsón” jelígre a brassói kiadó továbbít. 13093

Allást nyver

Keresek középkorú, megbiz-ható, tisztességes, szorgalmas perfektül főző GAZDASZ-SZONYT, hat tagu román uricsalád részére. Jó báná-s-mód, külön szoba, havi fize-tés 1750 lej. Kitiűő bizonyít-ványokkal rendelkező, romá-nul beszélő egyének küldjék be ajánlataikat D. Arghir igazgató. Sinaia címére. 13071

Nádpatak fürdőkezelősege Fogaras, keres 4 ügyes cseléd-leányt azonnali belépésre 800 lej fizetés, koszt. lakás, borra-való. 13086

Elemistához gyermekeleány kerestetik, takarítani kell. Ajánlatokat „Dáciához” ké-rem, Brassó. Kapu-ucca 69, 13083

Árvaleány vagy egyedülálló asszony teljes ellátással, cse-kély fizetéssel, azonnal felvétet-ik. Bővebb felvilágosítással szolgál „Restaurant Moderna” Vasut-ucca 64, Brassó. 13075

Allás keres

Jómegjelenésű perfekt ma-nikűrös nő állást keres. Aján-latok fizetés megjelöléssel, Anghel hirlapiroda Sighet címre. 13085

Fiatal, egészséges szoptató-s-dajka, uriháznál állást keres. Cím 13082 sz. alatt a brassói kiadóban.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56 58. Telefon-interurban: (szerk és kiadóhivatal) —77 és 82. Bucuresti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Magureanu 21. Telefonszám 363—64.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820 évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET teivesznek a kiadóhivatalos, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hír-detőiroda Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian I (Halmágyi Pál) — Dé: Str. S. Barnuțiu 10. (Osz-tian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófőhermegyék-részére Kolozsvár: Str. Duba arilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásár-hely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszében: Str. Iurului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárád: Str. Nic. Jiea 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37 (Kertész László) — Szatmár: Máramarosmegyék részére — Szilágysomlyó: (Hesperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dénes József).

Megbízások, elvételre és fizetések átvételére ienti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi meg-bízottak vannak feljósítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

Ne vegyen cipőt,

ahol **Vászoncipő, sandalet, fonott-áru, gyermekcipő** készletek **hihetetlen olcsó áron** árusíttatnak.

Ingyen sorsjegy!

Huzás e hó 25-én!

Össznyeremény Lei 100.000.-

csak a Derby-üzletekben,